

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี
ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF TEACHERS BASIC JOB FOR OCCUPATION AND
TECHNOLOGY SUBJECT OF SCHOOLS UNDER SAMUT PRAKAN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

วรรณยุพา ทองฉ่ำ บุญเรือง ศรีเหรียญ และอุษา คงทอง
Wanyupa Thongcham, Boonrueng Sriharun, Usa Kongthong

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นรายข้อในแต่ละด้าน ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,844 คน ได้กลุ่มตัวอย่างมาจำนวน 250 คน ซึ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 51 คน และครูผู้สอน จำนวน 199 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และด้านการปฏิบัติตน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา เพศ ตำแหน่งงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า ตำแหน่งงาน และขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ตำแหน่งงาน และขนาดของโรงเรียนมีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เพศ และวุฒิการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

แสดงให้เห็นว่า เพศ และวุฒิการศึกษาไม่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงาน
พื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ABSTRACT

The purposes of this research were to study desirable characteristic of teachers teaching basic job for occupation and technology subject as individual on both sites according to viewpoint of both administrators and teachers of school under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office and to compare the expectation of desirable characteristic of teachers teaching basic job for occupation and technology subject of administrators and teachers of school under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office. The population was 2,844 people, and the sample of this research was 250 persons including both administrators 51 persons and teachers 199 persons randomized by several-stage sampling. A tool used for data collection was a questionnaire with a reliability of 0.99. Statistics used for data analysis were mean and standard deviation. A Statistic used to test hypothesis was one way ANOVA. When the difference at significant level of .05 was found, paired comparison was tested by Scheffe's method.

The research found as follows:

1. The analysis result of the expectation of desirable characteristic of teachers teaching basic job for occupation and technology subject of schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office as a whole was at a high level. Considering each aspect, knowledge had the highest mean in a high level, while practice had the lowest mean in a high level.

2. The comparison of the expectation of desirable characteristic of teachers teaching basic job for occupation and technology subject of schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office according to educational level, gender, job position, and size of schools showed as follows:

According to job position and size of schools, it was different in overall and each aspect. This indicated that job position and size of schools did not affect the expectation of desirable characteristic of teacher teaching basic job for occupation and technology subject of schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office. According to gender and educational level, it was not different in overall and each aspect. This indicated that gender and educational level did not affect the expectation of desirable characteristic of teacher teaching basic job for occupation and technology subject of schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office.

คำสำคัญ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ประถมศึกษา
สมุทรปราการ

ความสำคัญของปัญหา

ความเจริญทางเทคโนโลยีและการสื่อสารปัจจุบันที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว และการพัฒนาที่ต่อเนื่องอย่างหยุดไม่อยู่นั้น ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมอย่างมากทำให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมาหลายด้าน เช่น ความแตกแยกทางความคิด สิ่งแวดล้อม ความแตกแยกทางสังคมเทคโนโลยี ความแตกต่างในด้านความรู้เรื่องเทคโนโลยี ฯลฯ ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากความไม่สมดุลกัน ระหว่างความเจริญทางเทคโนโลยีและการสื่อสารกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการศึกษาของคนไทย

ผลของความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่พัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่งนั้น ย่อมส่งผลให้ครูผู้สอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี อาทิ วิชาคอมพิวเตอร์ ไม่สามารถนำความรู้ใหม่ๆ สู่ผู้เรียนได้ เนื่องจากครูผู้สอนเองยังขาดคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ จึงทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับในสิ่งที่ผู้เรียนควรจะได้รับ ไม่สามารถก้าวทันตามเทคโนโลยีที่ก้าวไปอย่างรวดเร็วเช่นนั้นได้

การสร้างนักเรียนให้เป็นคนเก่ง และคนดี เป็นความปรารถนาและความใฝ่ฝันของโรงเรียนทุกแห่ง ด้วยเหตุนี้นโยบายการศึกษาจึงพยายามดำเนินการทุกวิถีทางที่จะทำให้นักเรียนเป็นนักเรียนที่เก่ง ดี มีความรู้คู่คุณธรรม ด้วยการสอนวิชาที่สร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนมากขึ้น ทั้งนี้การที่นักเรียน จะเป็นบุคคลที่ เก่ง ดี มีความรู้คู่คุณธรรมได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับว่า “แม่แบบที่ดี” หรือเรียกอีกนัยหนึ่งก็คือ “ครูที่ดี” ที่จะทำหน้าที่เป็นทั้งผู้นำและผู้ประสานเชื่อมโยงความรู้และคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนให้เป็นธรรมชาติได้อย่างไร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับครูไว้ว่าสนใจมาก “ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสติปัญญาของเยาวชนในชาติ ครูเป็นบุคคลที่สำคัญและมีความหมายอย่างมากต่อกระบวนการให้การศึกษาเพราะถ้าปราศจากครูซึ่งเป็นผู้สอน การศึกษาหาความรู้ของเยาวชนจะมีความยากลำบากขึ้นต้องใช้เวลาอย่างมากในการเรียนรู้ แต่ถ้าได้ครูผู้สอนที่ดีมีความตั้งใจสอนและมีความรู้ดี มีวิธีการถ่ายทอด ที่เหมาะสม ย่อมจะช่วยให้การศึกษาบรรลุเป้าหมายได้สะดวกรวดเร็วและง่ายขึ้น ซึ่งแนวพระราชดำรินี้ สอดคล้องกับมาตรา 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้ความหมายของครู ว่า “ครูเป็นบุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน”

คำว่า “ครูดี” มีผู้ให้กรอบคุณลักษณะไว้มากมาย อาทิหลัก 10 ประการความเป็นครูดีของวัลลภา เทพพิสดิน ณ อยุธยา (2544) ที่สรุปว่า ครูที่ดีต้องมีคุณลักษณะสำคัญ 10 ประการ คือ 1. มุ่งมั่นวิชาการ 2. รักงานสอน 3. อาหารศิษย์ 4. คิดดี 5. มีคุณธรรม 6. ขึ้นนำสังคม 7. อบรมจิตใจ 8. ใฝ่ก้าวหน้า 9. วาจางาม และ 10. รักความเป็นไทย ซึ่งหลัก 10 ประการนี้ แม้จะสามารถบ่งชี้ถึงคุณลักษณะการเป็นครูที่ดีได้ในแนวคิดของนักวิชาการ แต่ก็ไม่อาจบ่งชี้ถึงคุณลักษณะครูดีในความรู้สึกรักนึกคิดของนักเรียนได้อย่างแน่นอน

จากความคาดหวังของสังคม และบุคลากรหลายระดับที่หวังให้ครูมีบทบาทหน้าที่สำคัญและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศและพัฒนาพลเมืองของชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยะประเทศทั้งทางด้านคุณธรรม ความรู้ และความสามารถ ต่างๆ แต่ก็ยังมีครูบางคนที่ย้ายมาประพฤติ ปฏิบัติตนผิดวินัย จรรยาบรรณของครูที่ดีเป็นที่เสื่อมเสียต่อสถาบันวิชาชีพครูเป็นอย่างมาก ดังที่เป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์อยู่บ่อยๆ เช่น ครูลงโทษนักเรียนด้วยวิธีรุนแรง ครูข่มขืนและทำอนาจารลูกศิษย์ ครูขายยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ร้ายแรงที่สุด ที่ผู้บริหาร และครูผู้สอนทุกคนไม่พึงประสงค์ให้มีในตัวครู

ซึ่งปัจจุบันยังคงพบเห็นครูที่ขาดความรู้ความสามารถ อีกทั้งยังมีพฤติกรรมบางอย่างที่ครูทั่วไปยังประพฤติปฏิบัติด้วยความเคยชิน เป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนไม่พึงประสงค์ให้ครูประพฤติปฏิบัติ อาทิ ด้านการสอน ครูสอนโดยยึดตัวครู เป็นสำคัญ ครูเป็นใหญ่แต่เพียงผู้เดียว ครูเป็นคนถูกเสมอครูไม่เคยเป็นผู้ผิด ด้านวิชาการ ครูสอนแต่ในตำราเรียนครูมีความรู้แคบไม่กว้างไกล ด้านสุขภาพกายและจิต ครูชอบใช้อารมณ์ และแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวกับนักเรียนโดยไม่มีเหตุผลด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูพูดจากับนักเรียนด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพใช้คำที่รุนแรง ด้านบุคลิกลักษณะครูบางคนแต่งกายไม่สุภาพนุ่งกระโปรงสั้นเกินไป ด้านการอบรมและการปกครอง ครูไม่ค่อยให้ความสำคัญธรรมกับนักเรียนเท่าที่ควร ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ครูบางคนไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ขอบละทิ้งหน้าที่และเข้าสอนไม่ตรงเวลา ที่สำคัญยังขาดความรู้ความสามารถที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนอยู่อีกมาก

ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อภาพพจน์และคุณลักษณะที่ดีของครู ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจและต้องการทราบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อจะได้นำผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มาปรับปรุงและพัฒนาให้ได้ครูผู้สอนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเพื่อให้เกิดผลดีต่อการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ในทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ประชากรรวม 2,844 คน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร และครูผู้สอน รวม 250 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ในทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ด้านคือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ ด้านการปฏิบัติตน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3. การสร้างและการหาเครื่องมือคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามและกำหนดขอบเขตของเนื้อหา

3.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ใน 3 ด้านคือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ ด้านการปฏิบัติตน ให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายและประชากรที่จะศึกษา ขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเทียบเท่า 0.5 ส่วนข้อที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.5 นำมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรและนักเรียน ในโรงเรียนหลักชั้นต้นของกองทัพอากาศที่มีลักษณะเดียวกัน แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกัน จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ ตามความมุ่งหมายและสมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

4. การจัดเก็บข้อมูล

4.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ พร้อมแบบสอบถาม จำนวน 350 ฉบับ จัดส่งพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร และครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

4.2 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนจากโรงเรียนต่าง ๆ ตามกำหนด นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล หลังรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังขั้นตอนต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruency)

6.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ ค่า t-test Independent

6.4 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ สามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการขนาดกลาง ร้อยละ 54.40 เพศชาย ร้อยละ 52.40 อายุ 36-45 ปี ร้อยละ 39.60 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 56.00 ตำแหน่งครูผู้สอน ร้อยละ 79.60

2. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่

ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และด้านการปฏิบัติตน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน พบว่า

จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการปฏิบัติตนไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการปฏิบัติตนไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถ และด้านการปฏิบัติตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่าง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ทั้งด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการปฏิบัติตน มีความสำคัญเป็นอย่างมากในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุพัฒน์ หมั่นทำ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ และด้านความรู้ และเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และครูผู้สอน ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้น ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้ปกครองนักเรียนกับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนกับครูผู้สอนมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 รายคู่ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเลิศ เกียรติพรพิทักษ์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของนักศึกษาการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียน

ทางไกล ในเขตพื้นที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกลเป็นรายด้านและในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการสอน ด้านการพัฒนา และด้านวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล จำแนกตามชั้นปี และจำแนกตามพื้นที่ที่ลงทะเบียน ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาพื้นฐานของ ไวท์ (White, 1998) ได้ศึกษาพื้นฐานและคุณลักษณะของครูที่มีความมุ่งมั่นในการสอนในสหรัฐอเมริกา พบว่า คุณลักษณะที่เป็นมาตรฐานของครูมีลักษณะ คือ 1) มีความมั่นใจสูง 2) มีความรู้ดี 3) มีประสบการณ์ และมีทักษะความชำนาญ 4) มีทัศนคติที่ดี และ 5) มีความยินดีในอาชีพทางการสอน

นอกจากนี้ผลการวิจัยของไวท์ยังชี้ให้เห็นว่า มาตรฐานต่างๆ ที่กำหนดในแบบสอบถามนี้มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ควรจะมีการอบรมครูก่อนการสอน เพิ่มวัสดุอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ เพิ่มการอบรมใหม่เพื่อเตรียมครู ไปสอนเด็กประถม และควรจะเป็นทักษะทางภาษาด้วย

ทั้งนี้ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่พึงประสงค์ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ของครู ควรประกอบด้วย 1) มีความรู้ความสามารถในการสอน มีความรู้ความเข้าใจต่อการพัฒนาองค์ความรู้ของตนเอง และสามารถใช้อุปกรณ์การสอนได้เป็นอย่างดี 2) มีความรู้กว้างขวางทางด้านวิชาการ ใส่ใจและติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการศึกษาอยู่เสมอ และสามารถนำวิธีการใหม่ๆ มาพัฒนาการสอนของตนสม่ำเสมอ 3) มีความรู้และความศรัทธาในหน้าที่การสอน มีความขยัน ซื่อสัตย์ อดทน และยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ และเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน พบว่า

จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ตำแหน่งงานที่ต่างกัน ก็จะมีความคิดที่ต่างกันไปไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน หรือครูผู้สอนก็จะมีมุมมองแนวคิดแตกต่างกันไปในเรื่องของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ และเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ตำแหน่งที่แตกต่างกันจะมีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันไป มุมมอง หรือแนวคิดก็แตกต่างกันไป โดยจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยในภาพรวมของครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าค่าเฉลี่ยผู้บริหาร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะ พุทธิพาละ (2543) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครูโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการโรงเรียน มีทัศนะเห็นด้วยอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในโรงเรียน โดยรวมและเป็นรายด้าน 7 ด้าน โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ด้านการปฏิบัติตน ตามระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ด้านมีบุคลิกภาพดี และด้านมีมนุษยสัมพันธ์ดี และผู้บริหารครูผู้สอน กรรมการโรงเรียนประถมศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะ

ด้านมีบุคลิกภาพและด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบคุรุสภาว่าด้วย จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 มากกว่ากรรมการโรงเรียน

จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการปฏิบัติตนไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการปฏิบัติตนไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถและด้านการปฏิบัติตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่าง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ด้านการปฏิบัติตนของครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาพัฒนา ด้านการปฏิบัติตนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลมากที่สุด ในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีกว่าเดิมโดยให้ความสำคัญในการปฏิบัติตนของครูผู้สอนให้มากขึ้น จัดอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ มาเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบ หรือส่วนหนึ่งของเกณฑ์ ในการพิจารณาบรรจุผลการเข้าบรรจุตำแหน่งครูผู้สอนของทุกโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาทำการวิจัยในครั้งต่อไป ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนหลาย ๆ ด้าน เพื่อที่จะสามารถนำผลการวิจัยมาพัฒนาคุณภาพ และเป็นตัวกำหนดมาตรฐานในการพิจารณาการบรรจุของครูผู้สอนให้ดียิ่งขึ้น สามารถทำให้ได้คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถทำให้ผู้บริหารนำผลการวิจัยที่ได้นำมาเป็นข้อมูลประกอบการคัดสรรบุคลากร หรือครูผู้สอน เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพตามที่พึงประสงค์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

จารุพัฒน์ หมั่นท่า. (2546). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญเลิศ เกียรติพรพิทักษ์. (2545). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของ

นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิถีเรียนทางไกล ในเขตพื้นที่ อำเภอสรรคบุรี

จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป

มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ปิยะ พุทธิเพาะ. (2543). **คุณลักษณะครูโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). **การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- Krejcie, R.V., & Morgan, K.W. (1970). Determining Sample Size For Research activities. **Educational and Psychological Measurement.** 30(3): 4.
- White, (1998). Background and Characteristics of Immersion Teachers In the United States. **Dissertation Abstracts International.** 49(9): 2539-A.